

det her område jo fornuftige, men desværre går tallene den forkerte vej. I 1990'erne voksede antallet af unge med en ungdomsuddannelse fra 76 pct. til 83 pct., men med Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti ved roret er det tal faldet, så nu kun 79 pct. tager en ungdomsuddannelse. Vi skal faktisk tilbage til 1993 for at finde et tal, der er så lavt; det er 15 års udvikling og fremgang, der er blevet elimineret. Det synes jeg er meget bekymrende, og derfor er det en meget relevant debat, vi har her i dag.

Jeg må også sige, at jeg er lidt skuffet over undervisningsministerens tale og også over ordførerne fra regeringspartierne, som jeg lidt synes negligerer problemet. Da vi sidst tog det her problem op for vel et halvt års tid siden, skød undervisningsministeren ligesom i dag skylden på konjunkturerne – de unge tager job i stedet for uddannelse, nu hvor der er mangel på arbejdskraft, lød forklaringen. I SF mener vi altså bare, at netop i de år, hvor vi har haft overskud i samfundsøkonomien, burde vi også have haft overskuddet til at give flere unge en ungdomsuddannelse.

I dag, når vi nu tager problemet op igen, siger undervisningsministeren, at vi skal være tålmodige og vente på effekterne af mentorordninger på erhvervsskolerne og håbe på, at udviklingen vender. Men regeringen har i 7 år haft chancen for at gøre noget ved problemet, og undervisningsministeren er samlet set den længst siddende undervisningsminister, der i alt har haft ansvaret for uddannelsespolitikken i samlet set mere end 14 år. Så jeg må altså indrømme, at min tålmodighed er ved at være brugt op, og jeg håber meget, at vi i dag kan finde frem til nye initiativer, der kan vende den her udvikling.

Det er der alvorlig brug for, for manglende uddannelse er ikke kun et samfundsproblem. Det er først og fremmest et problem for de mennesker, der risikerer at stå som ufaglærte på et mere brutalt og stadig mere usikkert arbejdsmarked. Vi ved, at de unge, der ikke starter på en ungdomsuddannelse inden 3 år efter folkeskolen, har dobbelt så høj ledighed og i gennemsnit tjener 62.000 kr. mindre end dem, der kom i gang med en ungdomsuddannelse inden 3 år efter folkeskolen. Så selv om man senere skulle få taget en uddannelse, betyder det altså noget, om man kommer hurtigt i gang efter folkeskolen. Vi skal selvfølgelig arbejde for de bedste vilkår for voksen- og efteruddannelse, men vores målsætning er, at 95 pct. af de unge skal starte på en ungdomsuddannelse, og det er den målsætning,

vi diskuterer i dag, og det er den målsætning, der er så vigtig for tilknytningen til arbejdsmarkedet og indkomsten. Så der er virkelig behov for, at vi får sat gang i udviklingen.

Noget af det, vi håber på i SF, er, at vi kan få lavet en uddannelseskommission – en kommission af folk, der, som Venstres ordfører også efterlyste, netop til daglig arbejder med uddannelsessystemet, og som kender til uddannelsessystemet, og i øvrigt også en kommission, som rigtig mange i uddannelsessystemet efterlyser, så man kan undgå ad hoc-tiltag og ad hoc-ændringer, men så man kan få lagt en samlet plan for, hvordan vi når målsætningen.

Jeg var i sidste uge til en uddannelseskonference i Region Nordjylland, og her lød det samstemmende fra erhvervsskoleledere og gymnasierektorer, at de oplever flere unge med svære sociale og personlige problemer, som de skal rumme i deres uddannelsesinstitution. Hvis de skal klare den udfordring, skal de have ressourcerne til det. Jeg har hørt om lærerfri timer, om stigende klassekvotienter og om stressede lærere på erhvervsuddannelser, der siger til eleverne, at de ikke må stille mere end tre spørgsmål om ugen, for mere er der ikke tid til. Det er ikke overskud. Det er ikke udtryk for, at der er tilstrækkelig med ressourcer.

Alligevel vil regeringen og Dansk Folkeparti skære 312 mio. kr. på ungdomsuddannelserne. Jeg ved godt, at det bliver kaldt for effektiviseringer, men det indrømmes også, at det ikke er sikkert, at man kan finde alle pengene ved besparelser, og så bliver det jo til deciderede nedskæringer. Det er eksempler som disse, der får mig til at overveje, om regeringen overhovedet tager det her spørgsmål seriøst, og jeg håber meget, at der, når undervisningsministeren samler op på det senere, vil komme nogle bud på, hvad man kan gøre for at få vendt den her udvikling. I SF vil vi i hvert fald arbejde for at få stoppet nedskæringerne og lavet en samlet handlingsplan for, hvordan vi kan få flere unge til at tage en uddannelse.

Så vil jeg på vegne af Socialdemokratiet, De Radikale, SF og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen har sat uddannelsesløftet i Danmark over styr, så man skal tilbage til 1993 for at finde færre unge, der